

Být v rovnováze

Čajové zahrady na Srí Lance jej svou vůní, malebností a zdánlivou nekonečností okouzly natolik, že se v devadesátých letech pustil do podnikání se sypaným čajem. Čajová kultura i filozofie pěstitelských zemí se staly jeho vášní, která trvá už sedmadvacet let.

text **Kateřina Černá** foto **Ondřej Košík, archiv**

Petr Zelík svou firmu po rodinné diskusi pojmenoval podle latinského názvu pro čtyřlístek. Tento symbol mu přinesl štěstí, které jej společně s jeho houževnatostí a pílí pomohlo vyvést ze všech dosavadních svízelných situací. V roce 1988 absolvoval Vysokou školu ekonomickou v Praze. Když pak v září 1989 končil povinnou základní vojenskou službu, přemýšlel, jak se životem dále naložit. Několik týdnů poté přišla sametová revoluce a s ní zásadní změny ve společnosti, které jeho aktivitám postupně pomohly udat správný směr. Rodák z Lipníku nad Bečvou se z Prahy vrátil na Moravu a začal pracovat v olomoucké Sigmě v zahraničně-obchodním oddělení. Jeho angažmá však vydrželo jen pár měsíců, místní poměry byly velmi spjaté s předrevoluční dobou a Petr Zelík tenkrát vyhodnotil, že by se tu ničemu novému nepřišlo. V lednu 1990 se tedy přemístil do Slušovic, které si nesly pověst socialistického zázraku. Možnost poznat nové metody práce se nabízel. Porevoluční kvas však zastihl také tento podnik a došlo k rychlému rozkladu jeho aktivit. Spolu se čtyřmi dalšími kolegy proto založili soukromou společnost s cílem rozvinout obchodní činnost. Brzy poté se jim naskytlá příležitost distribuovat čaje Teekanne, které tenkrát v Československu nikdo neznal. Ovládali jazyky, rozuměli ekonomii, trh byl poměrně prázdný a úspěch se rychle dostavil. Relativně brzy však zjistili, že mají každý trochu jiné představy o fungování firmy a o dva roky později zůstali už pouze dva. V létě 1992 jsme již byli etablovaným velkoobchodem s potravinami, v jehož portfoliu byly vedle čajů také žampiony, müsli, oříšky nebo džusy. V takto rozptýlené činnosti ale Petr pokračovat nechtěl. Impulzem pro další změnu mu byla cesta na Srí Lanku, po které rozhodnutí k obratu došlo. Ostrov jej

okouzli. Vůně čerstvého čaje na svěže zelených plantážích, příjemní, skromní lidé, souznění s přírodou. Byl to zážitek srovnatelný s tím, jako když člověk poprvé v životě spatří moře – vůně čaje a za obzor se valící zahrady s čajovníky jako by byly paralelou na bezbřehý, solí nasycený oceán...

Rozhodl jste se tedy pro sypaný čaj?

Ano, rozhodl jsem se, že původní firmu opustím, a v létě 1993 jsem založil Oxalis. K rozjezdu firmy jsem použil prostředky získané z dosavadního podnikání a otevřel ve Zlíně velký čajový dům – koncept čajovny a prodejny pod jednou střechou. Na začátku 90. let však lidé sypaný čaj téměř neznali, bylo značně obtížné jim sdělit, co vlastně nabízíme. Na trhu se objevovaly výhradně porcované čaje v nálevových sáčkích. O druhové pestrosti čajové nabídky ve svobodném světě obyvatelé východní Evropy neměli potuchy. První roky nepřinášely žádný ekonomický úspěch. V roce 1995 jsem stál opět na začátku, původní kapitál však byl téměř vyčerpán. Spásným nápadem, který zákazníkům sypané čaje přiblížil, bylo zavedení skleněných dóz na prodejny. Lidé tak najednou měli možnost prohlédnout si strukturu čaje, sami nadzvednout víko a nechat se oslovit vůní. Dalším impulzem k prosperitě bylo otevření prodejen na frekventovaných místech v Praze – ve Vinohradském Pavilonu a Centru Černý Most. Úspěch pak na sebe nenechal dlouho čekat. Začali se ozývat regionální návštěvníci našich pražských prodejen, kterým se tento koncept zalíbil. Chtěli otevřít vlastní podobné provozovny na různých místech republiky. Zrodil se velkoobchod, postavily se základy budoucí franšizové spolupráce.

Jste na trhu sedmadvacet let, co vás stále motivuje?

Zpočátku mou hlavní motivací byla vášně pro čaj. Tento nápoj je pro mě srdeční záležitostí a nikdy pro mne neznamenal pouze obchodní komoditu. Potřebuji, aby moje podnikání mělo nějaký přesah, aby pokud možno neslo poslání do budoucna.

Snažím se dále rozvíjet své myšlenky, hledat nové aktivity. V Praze ve Vodičkově ulici jsme před časem otevřeli koncept s názvem Coffeetearia. Jde o čajo-kávoový bar v moderním stříhu, kde si člověk může v klidu uprostřed metropole ochutnat naše nejlepší čaje či kávy z naší pražírny. Na stejné adrese je také umístěna prodejna s naším kompletním sortimentem, a to jako jediná v tuzemsku. V dalším patře je pak umístěn provoz určený k pořádání workshopů a školení, kterému jsme dali název Czech Tea Centre. Sem budeme zvat provozovatele čajových zahrad a kávových plantáží, aby zde své projekty představili. Zde chceme široké i odborné veřejnosti ukázat, jak vypadá párování čaje se zážitkovou gastronomií, pořádat paralelní degustace čaje a vína nebo nechat účastníky sestavit vlastní čajové směsi.

V našem slušovicckém sídle pak máme ambici vytvořit zákaznické centrum s čajovým a kávovým muzeem, kinosálem promítajícím filmy z pěstitelských zemí, pořádat pravidelné exkurze.

Co považujete za úspěch?

Za úspěch považuji fakt, že má práce je mým velkým koníčkem. Dělán opravdu to, co mě baví. Bohužel má takto postavený život jen menšina lidí. V čaji jsem se doslova našel. Je to nejen fantastický nápoj, který uhasí žízeň, dokáže povzbudit činnost mozku, koncentrovat mysl, je součástí buddhistických meditací. Je zároveň velmi úzce propojen s východní filozofií nahladu a klidu duše, což je mi velmi blízké. Jsem vděčný, že mi život umožnil být součástí čajové kultury, být v trvalém spojení s pěstitelskými zeměmi Dálného východu.

Co byste rád stihнул?

Rád bych přečetl většinu odborných knih z mé bohaté sbírky čajové a kávové literatury, ale také z jiných oblastí. Chtěl bych se zdokonalovat v cizích jazycích, navštívit další pěstitelské země. Velmi rád bych Oxalis transformoval na zážitkovou firmu, přiblížil zpracovatelské procesy spojené s čajem a kávou široké veřejnosti.

Co byste si přál?

Nejvíce si přeji, aby mé blízké okolí bylo zdravé, šťastné a spokojené. Jako krásnou třešničku na dortu bych v budoucnu viděl to, kdyby alespoň jedno z mých dětí převzalo otěže firmy.

Dárky, které provoní vaše Vánoce.

www.oxalis.cz